

Samenvatting 'Overvecht op Leeftijd'

Inleiding

Wijkraad Overvecht adviseert het college van Burgemeester en Wethouders van Utrecht over zaken die spelen in de wijk Overvecht. In 2010 heeft de wijkraad ervoor gekozen om onderzoek onder ouderen (55+) in Overvecht uit te laten voeren. In dit onderzoek dat is uitgevoerd in het laatste kwartaal van 2010 en het eerste kwartaal van 2011, komen de volgende thema's aan bod: 'Woning en woonomgeving', 'Zorg en Welzijn', 'Activiteiten en voorzieningen', 'Verhuisgeneigdheid' en 'Financiële situatie'. Het kwantitatieve hoofdonderzoek is mixed-mode (face-to-face en online), het aanvullende kwalitatieve deel middels diepte-interviews. Tijdens het kwantitatieve hoofdonderzoek zijn in totaal 173 ouderen face-to-face (huis-aan-huis) benaderd door een interviewer van Labyrinth om de vragenlijst af te nemen. Daarnaast hebben 32 ouderen de vragenlijst online ingevuld. Voor de kwalitatieve aanvulling zijn 19 ouderen herbenaderd voor het afnemen van face-to-face diepte-interviews. Het totaal aantal respondenten is daarmee 205. Het responspercentage onder bewoners waarmee contact is geweest aan de voordeur, ligt op 41%. Per onderwerp volgen nu de belangrijkste bevindingen.

Woning en woonomgeving

De meeste ouderen (61%) wonen al meer dan 25 jaar in de wijk Overvecht. Bijna de helft woont alleen, dus zonder partner of thuiswonende kinderen. Vrouwen zijn met 58% tegenover 42% mannen in dit onderzoek goed vertegenwoordigd. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 71 jaar. Van de 205 respondenten zijn er 65 allochtoon. Het merendeel van de respondenten woont in een eengezinshuis/rijtjeswoning of in een flat/appartement van ± 4 hoog. Respondenten zijn overwegend positief over de goede bereikbaarheid (OV, uitvalswegen) en geven aan voldoende zorgvoorzieningen in de woonomgeving te hebben. Punten waar het meest behoefte aan is, zijn 'Telefonische hulpdienst/ alarmservice', 'Nabijheid welzijnsactiviteiten' en 'Aanpassingen in de woning'. De respondenten zijn aanzienlijk vaker 'zeer tevreden' (33%) over hun woning dan over de directe woonomgeving (16%), onder meer vanwege de ruimte en het uitzicht.

Zorg en Welzijn

Dit deel gaat in op zowel de geestelijke als de lichamelijke gesteldheid van de respondenten. Het blijkt dat men van de gevraagde activiteiten het vaakst bezig is met persoonlijke verzorging (87%) en boodschappen (75%). Ook familie bezoeken/ontvangen (64%) en bezigheden in het huis (63%) zijn activiteiten die vaak ondernomen worden. Activiteiten die men minder onderneemt, zijn 'dagjes uit/bijeenkomsten' (33%), 'Autorijden/fietsen' (34%) en tuinieren (58%). Het overgrote merendeel van deze ouderen voelt zich niet geïsoleerd van anderen. Maar liefst 83% vindt zichzelf 'redelijk' tot 'heel gezond' en 73% vindt zich 'gelukkig' tot 'erg gelukkig'. Wat betreft de verzorging thuis of in een zorginstelling door iemand uit hetzelfde land van herkomst, antwoordt de meerderheid met 'niet' of 'helemaal niet belangrijk'. Een derde van de Marokkaanse respondenten vindt dit wel 'belangrijk'. Turkse respondenten vinden het van alle groepen het meest belangrijk.

Activiteiten en voorzieningen

Religieuze diensten en sport- en spelactiviteiten zijn het meest bekend, culturele en creatieve activiteiten iets minder. De meest gehoorde redenen om deel te nemen zijn gezelligheid en gezondheid. Belangrijke redenen om niet deel te nemen zijn wederom gezondheidsredenen en overige persoonlijke redenen. Onder de allochtone respondenten vindt de Turkse groep het vaker belangrijk om activiteiten te ondernemen met mensen uit eigen kring.

Verhuisgeneigdheid

Bijna driekwart van de respondenten heeft momenteel geen verhuisplannen. Slechts 7% heeft concrete verhuisplannen en is actief op zoek. Met 83% is 'Tevredenheid huidige woning' verreweg de meeste genoemde reden om niet te verhuizen. Gehechtheid aan de wijk, aanwezige voorzieningen en familie, vrienden, kennissen en burens worden ook vaak genoemd. Redenen om wel te verhuizen zijn veelal gezondheidsredenen zoals aanpassingen in de woning en de levering van zorg. Dat vindt men belangrijker dan kenmerken van de woning (grootte, prijs) en buurt (overlast, samenstelling). Zou men eventueel verhuizen, dan blijft ruim de helft liever binnen Overvecht; bijna een kwart wil elders in de stad wonen.

Financiële situatie

Bijna driekwart van de ouderen heeft als grootste inkomstenbron een AOW/Anw-uitkering, pensioen of VUT. Het gros van de respondenten heeft een totaal netto inkomen tot 2000 euro per maand. Het blijkt echter dat de inkomensverschillen tussen autochtonen en de vier minderheidsgroepen erg groot zijn. Zo ligt het gemiddelde inkomen van de Turkse groep slechts 118 euro hoger dan bij de Marokkaanse groep, maar is het verschil met het gemiddeld inkomen van autochtonen daarentegen aanzienlijk. Dit varieert van 470 euro (t.o.v. Turken) tot bijna 600 euro (t.o.v. Marokkanen) per maand. Ongeacht deze verschillen geeft precies driekwart van de ondervraagden aan 'Gemakkelijk' of 'Meestal gemakkelijk' te kunnen rondkomen. Een kwart (49) van de ouderen geeft aan momenteel hulp te hebben (22%) of te willen (2%) bij het regelen van de financiële administratie. Hiervan zijn 15 ouderen allochtoon. De groep die al hulp heeft, krijgt dit meestal van een familielid of een belastingconsulent.

Diepte-interviews

De meeste ouderen zijn zeer tevreden met hun huidige woning en willen deze alleen verlaten als hun gezondheid in het geding komt. Een aantal geeft namelijk aan een slechte gezondheid te hebben. De mentale gezondheid is over het algemeen in orde, al wonen de ouderen vaak alleen en krijgen ze weinig bezoek. Over de veranderende woonomgeving en met name de allochtone buurtbewoners wordt geklaagd. In het bijzonder over Marokkaanse burens en hun kinderen die voor veel overlast, vervuiling en criminaliteit zorgen in en rondom de flats. De veiligheid is een aandachtspunt en de politie krijgt weinig vertrouwen. Wat activiteiten betreft is men verdeeld. Een aantal heeft er geen behoefte aan en vult de eigen tijd met bezigheden in huis, terwijl anderen druk bezig zijn met vrijwilligerswerk of familie en tijd te kort komen voor andere activiteiten. Over de gemeente en woningcorporatie is men overwegend positief. Ditzelfde geldt voor de algehele woon- en leefsituatie in Overvecht.